

Ukončení řízení před rozhodnutím odvolacího soudu

Pokud bylo řízení ve věci ukončeno teprve rozhodnutím odvolacího soudu, který rozhodoval na podkladě odvolání, které podal pouze obviněný, nelze pochybení nalézacího soudu ve prospěch obviněného, s ohledem na zásadu "zákazu reformace in peius", napravit cestou stížnosti pro porušení zákona

Pokud bylo řízení ve věci ukončeno teprve rozhodnutím odvolacího soudu, který rozhodoval na podkladě odvolání, které podal pouze obviněný, nelze pochybení nalézacího soudu ve prospěch obviněného, s ohledem na zásadu "zákazu reformace in peius", napravit cestou stížnosti pro porušení zákona podle § 266 odst. 1, popřípadě odst. 2 tr. řádu podanou v neprospěch obviněného.

Z odůvodnění.

Napadeným rozsudkem Okresního soudu v K. byl obviněný J. B. uznán vinným v bodech 1, 3, 4 výroku rozsudku trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. b) tr. zák. jako zvláště nebezpečný recidivista podle § 41 odst. 1 tr. zák., v bodech 2, 3, 5, 6 výroku rozsudku trestným činem neoprávněného užívání cizí věci podle § 249 odst. 1 tr. zák. za to mu byl v sazbě § 234 odst. 1 tr. zák. za použití § 42 odst. 1 tr. zák. a § 35 odst. 2 tr. zák. uložen souhrnný trest odnětí svobody v trvání 10 let. Pro výkon trestu byl podle § 39a odst. 2 písm. d) tr. zák. zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou. Současně byl zrušen výrok o trestu z rozsudku Okresního soudu v K. ze dne 2. 9. 1998, sp. zn. 10 T 95/98, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

V napadeném rozsudku rozhodl také Okresní soud v K. o náhradě škody podle § 228 odst. 1 tr. ř. a § 229 odst. 1 tr. ř.

Proti tomuto rozsudku podal obviněný J. B. odvolání, které Krajský soud v O. usnesením ze dne 20. 4. 1999 jako nedůvodné podle § 256 tr. ř. zamítl.

Proti rozsudku Okresního soudu v K., a to do výroku o trestu, podal ministr spravedlnosti České republiky ve lhůtě stanovené § 272 tr. ř., v neprospěch obviněného J. B., stížnost pro porušení zákona. Okresnímu soudu vytýká nesprávnou aplikaci ustanovení § 35 odst. 2 tr. zák. o souhrnném trestu. V citovaném rozsudku byl uložen souhrnný trest při současném zrušení výroku o trestu v rozsudku Okresního soudu v K. ze dne 2. 9. 1998, sp. zn. 10 T 95/98. V napadené trestní věci Okresního soudu v Karviné bylo rozhodováno o trestných činech, kterých se obviněný J. B. dopustil v době od 3. 6. 1996 do 13. 7. 1996 celkem 6 útoky. O části těchto útoků již bylo rozhodnuto rozsudkem Okresního soudu v K. ze dne 18. 9. 1996, sp. zn. 10 T 192/96, který nabyl právní moci dnem vyhlášení. Vzhledem k tomu, že později vyšly najevo další útoky obviněného, kvalifikované jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b), e), odst. 3 písm. b) tr. zák., které byly dalšími útoky pokračujícího trestného činu krádeže, pro které již obviněný byl odsouzen rozsudkem, sp. zn. 10 T 192/96, byla usnesením Okresního soudu v K. ze dne 25. 2. 1998 sp. zn. 10 Nt 363/97 povolena obnova řízení a rozsudek téhož soudu, sp. zn. 10 T 192/96, byl v celém rozsahu zrušen a věc vrácena státnímu zástupci k došetření. Po novém podání obžaloby u Okresního soudu v Karviné byla předmětná věc vedena pod sp. zn. 2 T 42/98 a rozsudkem v této věci ze dne 8. 3. 1999 bylo

rozhodnuto o všech útocích shora uvedeného pokračujícího trestného činu krádeže obviněného. Okresní soud v K. pochybil, pokud uložil souhrnný trest k rozsudku Okresního soudu v K. ze dne 2. 9. 1998, sp. zn. 10 T 95/98. Přehlédl totiž, že o části útoků, o nichž rozhodoval, tvořících součást pokračujícího trestného činu, bylo již rozhodnuto odsuzujícím rozsudkem Okresního soudu v Karviné ze dne 18. 9. 1996, sp. zn. 10 T 192/96, byť v důsledku usnesení o povolení obnovy byl posléze tento rozsudek zrušen.

Odsuzujícím rozsudkem soudu I. stupně za jiný trestný čin se podle ustanovení § 35 odst. 2 tr. zák. rozumí prvý odsuzující rozsudek o jiném trestném činu bez ohledu na to, že v řádném nebo mimořádném opravném řízení byl tento rozsudek zrušen, pokud opravné řízení skončilo pravomocným odsouzením pachatele. Jestliže obviněný spáchal další trestný čin po právní moci prvního odsuzujícího rozsudku soudu prvního stupně, třeba tento rozsudek byl v pozdějším řízení zrušen a v téže věci byl vyhlášen nový rozsudek, kterému spáchání dalšího trestného činu předcházelo, nejde o souběh trestných činů, ale recidivu a uložení souhrnného trestu je zde vyloučeno.

Vzhledem k tomu, že u obou citovaných trestních věcí jsou pro uložení trestu splněny podmínky pro použití ustanovení o zvláště nebezpečné recidivě, je uložení souhrnný trest zřejmě mírný, součet samostatných trestů by měl jeho výši podstatně překračovat. Proto je uložení trest ve zřejmém nepoměru ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost.

Ve veřejném zasedání, v němž Nejvyšší soud České republiky projednával stížnost pro porušení zákona, navrhla státní zástupkyně činná u Nejvyššího státního zastupitelství, aby stížnost pro porušení zákona byla zamítnuta.

Nejvyšší soud ČR přezkoumával posuzovanou věc nejprve v rozsahu potřebném ke zjištění, zda stížnost pro porušení zákona byla podána neoprávněně, a tedy v rozporu s ustanovením § 266 odst. 1, 4, 5 tr. ř., či nikoliv. Na základě tohoto postupu dospěl k následujícím závěrům:

Řízení ve věci obviněného J. B. nebylo pravomocně ukončeno již před soudem prvního stupně, ale teprve rozhodnutím Krajského soudu v O., který usnesením ze dne 20. 4. 1999, sp. zn. 5 To 219/99, odvolání obviněného jako nedůvodné podle § 256 tr. ř. zamítl. Jiný postup soudu druhého stupně nepřicházel v úvahu, neboť opravný prostředek proti rozhodnutí soudu prvního stupně podal pouze obviněný a odvolací soud byl proto vázán zásadou zákazu reformace in peius zakotvenou v ustanovení § 259 odst. 3 tr. ř. Byl tento soud vytykanou vadu nepřehlédl, nemohl změnit napadený rozsudek v neprospěch osoby, která odvolání podala. Tuto skutečnost vzal nepochybně v úvahu i ministr spravedlnosti, pokud stížnost pro porušení zákona nepodal proti rozhodnutí tohoto soudu.

Za daného stavu posuzované věci bylo proto zapotřebí se zabývat otázkou, zda zákon vůbec připouští, aby stížností pro porušení zákona bylo možno napadnout rozhodnutí, jež ve věci obviněného J. B. vydal soud prvního stupně. Obecně lze konstatovat, že v zákoně sice není výslovně uvedeno, že by stížnost pro porušení zákona bylo nutno podat vždy jen proti poslednímu ve věci vydanému pravomocnému rozhodnutí, toto pravidlo však vyplývá z podmínky, podle které lze tímto opravným prostředkem napadnout jen pravomocné rozhodnutí. V popisovaném případě navíc jde z procesního hlediska o specifickou situaci spočívající v tom, že práva podat opravný prostředek proti rozhodnutí soudu prvního stupně využil pouze obviněný a nikoliv v jeho neprospěch též státní zástupce. To mělo za následek, že soud druhého stupně byl vázán ustanovením § 259 odst. 3 tr. ř. a nemohl napadený rozsudek změnit v neprospěch obviněného. Rozsudek soudu prvního stupně pak nabyl právní moci za stavu, kdy s ohledem na zákaz reformace in peius nepřicházelo v úvahu jiné rozhodnutí, než zamítnutí odvolání, při jinak správně zjištěném skutkovém stavu a tomu odpovídajícímu právnímu posouzení věci.

Poněvadž uvedený zákaz reformace in peius podmiňoval výše uvedený postup soudu druhého stupně, na základě něhož se stalo pravomocným a vykonatelným rozhodnutí soudu prvního stupně [§ 319 odst. 1 písm. b) tr. ř.] je třeba posuzovat rozhodnutí obou soudů jako souvisící celek. Jestliže z ustanovení § 266 odst. 4, 5 tr. ř. mimo jiné vyplývá, že stížnost pro porušení zákona v neprospěch obviněného proti pravomocnému rozhodnutí soudu nelze podat jen z toho důvodu, že soud postupoval v souladu s ustanovením § 259 odst. 4 tr. ř. (nyní v § 259 odst. 3 tr. ř., pokud zákon uvádí stále ustanovení § 259 odst. 4 tr. ř. jde zcela zjevně o legislativní chybu v souvislosti s přesunem zákazu reformace in peius z § 259 odst. 4 tr. ř. na § 259 odst. 3 tr. ř. při novelizaci zák. č. [292/1993](#) Sb.), logicky lze dovodit, že tato zásada platí pro obě související pravomocná rozhodnutí. Stížností pro porušení zákona v neprospěch obviněného nebylo proto v daném případě možno napadnout rozhodnutí soudu druhého stupně ani jemu předcházející rozhodnutí soudu prvního stupně.

Za tohoto stavu věci musel Nejvyšší soud České republiky stížnost pro porušení zákona podanou ministrem spravedlnosti České republiky v neprospěch obviněného J. B. proti pravomocnému rozsudku Okresního soudu v K. ze dne 8. 3. 1999, sp. zn. 2 T 42/98, zamítnout podle § 268 odst. 1 per analogiam tr. ř., aniž by ji přezkoumával po meritorní stránce. Použitá analogie spočívala v tom, že důvodem pro zamítnutí stížnosti pro porušení zákona není zjištění Nejvyššího soudu ČR, že nebyl porušen zákon, ale zjištění, že stížnost pro porušení zákona nemá na pravomocné rozhodnutí ani na předchozí řízení žádný vliv, protože byla podána neoprávněně, a tedy není v souladu s ustanovením § 266 odst. 1, 4, 5 tr. ř.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)